

Täysistunto

Tiistai 28.4.2026 klo 14.00

11. Hallituksen esitys eduskunnalle syyteneuvottelun käyttöalan laajentamista koskevaiksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 187/2025 vp
Valiokunnan mietintö LaVM 9/2026 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö LaVM 9/2026 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Tämän mietinnön meille esittelee valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Eerola. Olkaa hyvä.

Keskustelu

17.39 **Juho Eerola ps** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Eli tosiaan lakivaliokunnan mietintö 9/2026 hallituksen esitykseen 187/2025: syyteneuvottelujen käyttöalojen laajentaminen on tässä otsikkona. Tämän esityksen tausta ja tavoitteet ovat, niin kuin ehkä muistetaan, että syyteneuvottelu on ollut Suomessa käytössä jo reilut 10 vuotta vuodesta 2015 lähtien. Tämän menettelyn käyttöönotolla pyrittiin tehostamaan näitten rikosasioitten esitutkintaa, syyteharkintaa ja edelleen tuomioistuinkäsittelyä. Syyteneuvottelua on käytetty kuitenkin merkittävästi vähemmän kuin järjestelmää, silloin 2015 käyttöönotettaessa arvioitiin, joten myös nämä kustannussäästöt ovat jääneet arvioitua jonkun verran tai aika paljonkin vähäisemmiksi. Syyteneuvottelulla on kuitenkin ollut myönteisiä vaikutuksia rikosprosessiin, ja siihen suhtaudutaan laajasti ottaen alan ammattipiireissä oikein myönteisesti.

Tämän syyteneuvottelun soveltamisala on rajattu. Esityksessä nyt ehdotetaan sen laajentamista oikeusprosessin nopeuttamiseksi ja sujuvoittamiseksi oikeusturva ja perusoikeudet tietenkin huomioiden.

Perustuslakivaliokunnalta saaman selvityksen mukaan tämä esitys voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Lakivaliokunta onkin antanut esityksestä yksimielisen mietinnön, jossa se puoltaa esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä mietinnöstä tarkemmin ilmenevin huomioin ja muutosehdotuksin.

Lakivaliokunta pitää, rouva puhemies, esityksen tavoitteita tärkeinä ja erittäinkin kannatettavina. Oikeusprosessin kohtuuton kesto on jo pitkään ollut yksi Suomen vakavimpia perus-, ihmisoikeus- ja oikeusvaltio-ongelmia. Erityisesti näitten rikosasioiden käsittely voi kestää pitkään, ja käsittelyyn kuluva aika on huolestuttavasti vain kasvanut ja kasvanut vuosien aikana. Tilanne on ongelmallinen oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja asiointen viivytyksettömän käsittelyn kannalta. Oikeusprosesseja on tästä syystä välttämätöntä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 43/2026 vp

nopeuttaa ja sujuvoittaa. Lakivaliokunnan mielestä syyteneuvottelun käytön lisääminen on yksi hyvä keino edistää tämän tavoitteen toteutumista.

Sitten muutama sana syyteneuvottelun ja tunnustamismenettelyn soveltamisalan laajentamisesta näihin uusiin rikosnimikkeisiin liittyen.

Tässä esityksessä ehdotetaan syyteneuvottelun ja tunnustamismenettelyn soveltamisalan laajentamista siis kolmeen uuteen rikosnimikkeeseen, eli törkeään huumausainerikokseen, törkeään ryöstöön ja törkeään ihmiskauppaan. Lakivaliokunta puoltaa ehdotettuja laajennuksia mietinnöstä ilmenevin huomioin ja korostuksin.

Tässä hallituksen esityksessä ei varsinaisesti ole arvioitu syyteneuvottelun soveltamisalan laajentamista uusiin rikosnimikkeisiin alaikäisten tekijöiden kannalta.

Lakivaliokunta käsittelee asiaa tilastotietojen sekä poliisin, syyttäjien ja tuomioistuinten edustajilta eli ihan sieltä kentältä saamien käytännön tietojen perusteella. Valiokunnan saamien selvitysten valossa vaikuttaa epätodennäköiseltä, että nämä ehdotetut soveltamisalan laajennukset lisääisivät alaikäisten epäiltyjen ja vastaajien tai asianomistajien määrää näissä syyteneuvotteluissa.

Erityistä huomiota on kuitenkin aiheellista kiinnittää näihin nyt yleistyneisiin ryöstörikkosiin, joissa on alaikäisiä sekä rikoksesta tuomittuina että myöskin valitettavan usein siten rikoksen uhreina. Lakivaliokunta korostaakin, että jos tämä syyteneuvottelu tulee harkittavaksi alaikäisen rikoksesta epäillyn tai vastaajan kohdalla, niin viranomaisen tehtävänä on näissä tapauksissa huolehtia sitten siitä, että lapsen etu sekä alaikäisen epäillyn tai vastaajan sekä asianomistajan nuoresta iästä johtuva erityinen haavoittuvuus otetaan huomioon syyteneuvottelua harkittaessa. Muutosten vaikutuksia on jatkossa erittäinkin aiheellista seurata.

Arvoisa rouva puhemies! Sitten tässä esityksessä vielä ehdotetaan, että syyteneuvottelussa voidaan jatkossa neuvotella myöskin liiketoimintakiellosta sekä edelleen rikoshödyistä semmoisissa tilanteissa, joissa syyttäjän vaatimus tämän rikoshödyn määrästä ylittää asianomistajan vahingonkorvausvaatimuksen. Edelleen niin ikään ehdotetaan sitäkin, että neuvotella voidaan myös tämmöisestä yhteisösakosta. Tätä saatua selvitystä kokonaisuutena kun arvioidaan ja kun on arvioitu, niin lakivaliokunta on päätenyt puoltamaan näitä ehdotuksia myös näiltä osin yhteisösakon osalta mietinnöstä tarkemmin ilmenevin muutosehdotuksin.

Täällä on nyt perustuslakivaliokunnankin jäseniä ilmaantunut saliin paikalle. Perustuslakivaliokunnan tavoin lakivaliokunta pitää tärkeänä, että tämän ehdotetun säätelyn vaikutuksia siis seurataan jatkossa tarkalla silmällä ja tarkalla kädellä.

Ja kuten alkuun totesin, tämäkin lakivaliokunnan mainio mietintö on yksimielinen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, poissa.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 187/2025 vp sisältyvien 1.—4. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.